

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
 En Barcelona. . . . . 2 ptas. trimestre
 Fóra ciutat . . . . . 2 » »
 Los suscriptors del interior reben las obras
 del folletí encuadernadas

FUNDADORS
 Joan Bru Sanclement
 Joseph Ximeno Planas
 Director-Propietari
 F. Dalmases Gil

Redacció y Administració
 Ronda de S. Pere, 19 y 21, 1º-1ª
 (Bussó a l' escala)

Octau folletí del drama de D. Víctor Balaguer

DON JOAN DE SERRALLONGA

Segon del drama de Don Joseph Nogué

DELIRI DE GRANDESAS

Tercer de la aplaudida co nedia

LA PARENTELA

Segon folletí de la aplaudida pessa

GALERIA D'ACTORS CATALANS

CARLOTA DE MENA
 en
 La Dida

Crònica

BONS VENTS.—UNA ESCOLA CATALANA
CLARÍN.

Temporada de mohiment serà l'actual de Teatro Catalá á jutjar pe 'ls estrenos que vénen anunciantse en abdos teatros, lo qual vol dir que el públich y els autors están d' enhorabona. El Principal ja conta ab una societat més, que donará funcions els divendres, el públich acudeix á omplir l' hermós teatro y 's pot assegurar sense por d' errar la profecia, qué, abans d' un any el Principal serà declarat *Teatro Oficial Catalá* y per lo tant, subvencionat per l' *Ajuntament*.

¿Qué diuhen, que aixó es assegurar molt? Dónchs ho penso com ho dich. No vinguin are á preguntarme si sé algun secret, si se m' ha fet alguna confidencia; no senyors, rés d' aixó, la méva seguretat vé dels bons vents que corran: una paraula d' aquí, una frasse d' allá, han sigut prou perque jo m' hagi atrevit á fer de profeta, contra aquell adagi castellá que diu *Nadie es profeta en su tierra*.

La pujada dels fusionistas serà beneficiosa per nostra escena: tothóm sap que á la questió aqueixa no més li falta una empena, y son molts els que 's disputan la honra de donarla. La veritat es que cap altre teatro de Barcelona reuneix las condicions del Principal pera lluhir dignament aqueixa distinció. La séva llarga historia de cent anys es sa mellor recomendació. Totas las celebritats dramáticas d' Europa han trepitxat aquellas inmensas taulas, tantas vegadas alfombraadas de llorer, la societat lluhida de Barcelona ha omplert durant aqueixa centuria molts y molts cops sa espayosa sala ab sos elegants quatre pisos. El Teatro Principal es entre els nostres teatros, l' avi, el degá; representa el Teatro clássich, y es en resúm l' únich que pot servir dignament de temple á la obra d' *En Pitarra*.

Aixís ho han comprés molts y valiosos elements de nostra corporació municipal y aixís déu ser, pera que pugan formar *pendant* la estatua del fundador del *Teatro Catalá* y el Teatro consagrat á la perpetuació de lo séva obra inmortal. Conta el Principal á més de lo dit ab un hermós decorat, ab un bon atrés. y més encara

que aixó, ab una sala d' espectacles imponenta y una hermosa fatxada. Las bonas condicions acústicas de la sala 'l fan molt apropiat pera la declamació. Se temia que 'l públich no acudís al Principal per trovarlo lluny, més la temporada está comensada y el públich correspon als sacrificis de la empresa que s' ha emprés la tasca d' aixecar á nostra escena del marasme en que l' anavan enfonsant sos explotadors. Estich segú que devant de la campanya catalana iniciada en el Principal, la empresa del Romea tornarà á desplegar sa abandonada activitat, y posará obras catalanas, y *fará* estrenos catalans sovint, fins si es precis *estrenará* decorats y els *amateurs* del Teatro Catalá se fregarán las mans de gust pensant qué, com deya al comensament, la temporada actual serà fecunda en aconteixements.

*

Sémbra que tan mateix va prenent péu la idea de crear una escola catalana, no vinguin á créurer are que faig menció de la *Escola Municipal de Declamació*, no senyors, se tracta senzillament de una escola de primeras lletras, ahónt se donga la instrucció en catalá, y ahónt, no obstant, com es llógich, s' ensenyi el castellá y el francés. Aixó sería un gran pás donat en bé de la causa regionalista; es indispensable que las primeras lletras sigan inculcadas en la llengua mateixa de sa casa, aixís ho exigeix el bon éxit de la instrucció primaria.

Ja sé jo que aqueixos que 's pensan que el regionalisme es una idea mesquina de separació del Estat, s' ascruixirán deván d' aqueixa nova, creyent que d' establir-se la escola catalana, serà de temer una *Sant Bartolomé* contra els castellans. Hi ha cervells tan estretets en els que no hi caben las ideas grans y elevadas.

La nació més felissa del mon es Suissa. ¿Y que té Suissa que la fa ditxosa mentres el neguit consumeix á las poderosas nacions d' Europa? No té més que el disfrutar de un régimen federal de debó. El poble suis té una sola aspiració, la Llibertat, y tant la estima y tant bé la comprén que ni la diferencia de religió, ni de costums, ni de llenguatge poden torbar la dolsa pau de la república.

El regionalisme aspira al estat Ibérich, format voluntariament per las diferentes regions de la península.

Veurém ab molt gust que s' estableixi

aviat aqueixa escola catalana, segur de que no li faltarán deixebles. Avant y fora.

*

En Clarin apoyant l' autonomia de Cuba, diu que Cuba será espanyola dintre sa autonomia, com ho son Catalunya y Galicia dintre la nacionalitat espanyola!

Home, home! Ja ho tindrem present aixó que diu, ¡Vaya una manera de comparar!

A. LLIMONER.

URGELLESA

Sempre que penso en la gloria
penso en las felissas horas que
so passat al Poal.

Quasi al mitj del plá d' Urgell
hi ha un poblet mo't aixirit:
sí de dia sempre hi penso
lo somio cada nit.

Al poble de mas delicias
lo mes bonich del pais,
hi ha una gent que 'm cautiva
per tan bons y tan senzills
y perque de cor m' estiman
com aixis los estim jo...
á la gent del joliu poble
en que visqui d' infantó.

Alli s' hi passa la vida
rodeixat de mil plahers:
Natura hi brinda mes ditxas
y 'n fa un paissatge bell;
nont las flors son mes bonicas
y cantan millor 'ls aucells
nont jardins son sas praderas
y 'l cel te mes gay mantell.

Als dias ultims d' Agost
s' hi fa la festa major
la festa que m' enamora
la diada del meu cor,
testimoni de ma ditxa
hont he conegut l' Amor,
y ahont s' hi juntan las ninas
mes macas de l' encontorn.

...Sempre ho dich: si un dia 'm perdo
y á n' algu convé trobarm,
que no 'm busquin á ciutat
que al Poal me trobarán.

VALERI SERRA BOLDÚ.

Xismografia Teatral

ELS AUTORS

Ja han obert sas portas los dos colisseus que aquest hivern 's dedicarán ab més ó menos intermitencias, al género catalá. Ab tal motiu están que no hi vehuen de cap ull una pila d' autors de major ó menor cuantía que pululan per nostra ciutat.

Hi ha xicot, fill de pares honrats... pero

taberners, que fa quinze días no reposa darrera de tal ó qual actor, ab sis *manó-lechs* (com diu ell) sota l' aixella. Li han dit que l' actor de referencia n'hi farà un y ell lo persegueix ab sis, perque trihi...

No falta tampoch, l' acreditat *plats y ollas*, que colaborent ab sa mitja taronja durant las xafogosas nits d' estiu, busca un director de companyia ab l' intent d' abocarli els sis actes del drama que du amagat al *infern* del gech.

No es menos freqüent l' empleat de comers sense colocació, que no sabent ahont darla, emplea sa magnífica lletra inglesa en conjuminar la indispensable joguina en vers qu' ell creu, infelis, ha de suplirli la mesada que el *Debe* y l' *Haber* l' negan.

Aquestos tipos d' autor, ab tot y abundar d' un modo extraordinari, son 'ls més inofensius y per lo tant 'ls que menos cuidado donan als directors de companyia. Regularment ab fullejar lleugerament l' obra, n' hi ha prou per enviarlos... *ab la música á otra parte*. En certs cassos, quant hi ha un compromís ó una relació entre mitj, l' obra queda al *magatzém* ab la reserva mental de no posarla ni á tiros y l' autor se 'n va content y enganyat, mentres l' exemplar recull la pols de cinch ó sis temporadas.

Altras *castas* d' autors ja son mes temibles. Entre ellas la del autor *foguejat*... pero manso, es la pesadilla de las empresas. Coneix á fulano, sutano y mengano de la companyia y aquets van donant empentas á favor d' ell; empentas que la gratitud del autor reembolsa en forma de bistechs ó copetas del *Mono*. La empresa al fi, per fugir de *las empentas*, admet l' obra y per aquí peca. Allavors l' autor 's torna exigent y apreta sempre, apoyat pe 'ls estómachs agrahits. L' empresari sucumbeix y... l' obra 's fa las tres nits de reglament y ab prou feynas.

Entre 'ls autors *foguejats*, ni ha que segueixen camins molt diversos per arribar al mateix fi ó siga al estreno. Desde lo qui ab una finura exemplar s' entera minuciosament de la salut del marit de la característica ó porta terrossets de sucre al *xelin* de la dama jove, fins al aixalabrát qu' entra pe 'ls quartos tractant de tu á tot bitxo vivent, motejant als actors ó portant xismes del'un al altre, es inmensa la gradació de intrigas y papers de l' auca que representan els que buscan véurer

son nom estampat en lo cartell de la companyia.

Naturalment, qu' aixó sols es propi de 'ls autors de tercera ó quarta categoria, perque 'ls literats de primera magnitud entran per la porta gran y s' imposan á las empresas. Pro com aquestos autors de primera magnitud escassejan ó tenen moltes exigencias, las empresas 's vehuen obligadas á transigir ab la *tarregada*, si be garbellant molt, avans de decidir-se.

Aixís y tot, moltes vegadas s' equivoquen y moltes altrás si encertan, es tocant la flauta per casualitat.

Perque es cosa que també pot dirse. Salvo algunas contadíssimas excepcions, 'ls que cuydan de l' admisió d' obras, coneixen tant lo que portan entre mans com aquell empresari á qui una volta llegia jo una obra en prosa y va dirme:—Li faré, pero te de retallar al menos... ¡cent versos!

Hi ha una infinitat d' actors molt apreciáveis que perque saben dir un parlament de irreprotxable manera, ja 's crehuen haver arribat al *summum* de la ciencia teatral y 's consideran bons per ficar cullerada en la confecció de tota classe d' obras escénicas.

Tornant als autors, si per una part fa riurer la constancia y bona fe de una colla de mitjanías empenyadas en entrar al teatro per la porta gran, per la finestra ó per la porta d' *escape*, (que poch 'ls importa el medi mentres s' arriua al fi) per altra part inspira llástima lo *calvari* que alguns talens ignorats tenen de soportar avans no arriba l' hora de donarse á coneixe... si es qu' algún dia arriba.

Y encara 'm deixaba al tinter, 'ls autors que inspíran *náuseas*. Conech un *soi disant* autor, que per ferse acceptar las obras fillas del seu ingeni (ó del de 'ls altres) emplea un procediment sumament expeditiu. Quan sap que l' actor A. de tal companyia, prepara son benefici, l' empayta, li posa siti, li fa l' article y li deixa l' exemplar. Dessota la cuberta hi troba 'l futur beneficiat un sobre. Dintre 'l sobre un bitllet de banch ab lo dedicatoria *Al actor A. en son benefici*.

Naturalment l' obra 's posa. L' éxit podrá no resultar, pero 'l bitllet de Banch resulta, ¡vaya si resulta!

Un altre autor bastant conegut per lo dolent de sas obras, té la sort de que totes las companyias lo posin en cartell y

de que li fassin continuament 'ls seus esperpentos. Lo *quid ocultum*, está en los drets de propietat. L' autor de referencia no cobra. Es una competencia com qual-sevol altra. Ell pot molt ben dir als autors que cobran:—A ferho bé 'm guanyaréu, pero en quant á baratura.... ¡naranjas!

També conech un' altre escriptor (y aquest de molt notables condicions) que té la mania de 'ls beneficis, que per ell resultan verdaders perjudicis. Si algún dia 's celebra algún benefici d' actor catalá al Japó ó á la Vall d' Aran, ja poden tenir per segur qu' entre 'ls obsequis al beneficiat no hi faltará lo consabut jarró ó *bibelot* del autor de referencia, ab la corresponent tarjeta. Ell diu que 'ls beneficis li surten uns ab altres á deu duros, pero es que compra 'ls regalos al engrós. Ara calculin lo que li produeixen 'ls drets de propietat, al final de cada temporada.

Per acabar aquest articlet, citaré un cas rigurosament histórich, que pinta fins ahont arriba lo servilisme d' alguns aspirants d' autor.

Un artista amich meu, que preparava son benefici, s' estava un demati á casa seva mentras sa muller era á la plassa. L' home en lo sagrat de son domicili no 's desdenyava d' estalviar la criada, y estava tranquilament enllustrantse las botinas. D' improvis trucan á la porta y l' artista, creyent que sa muller tornava, aná á obrir ab una sabata á la má esquerra y 'l respall á la dreta.

¡Quina no sería sa sorpresa quant veu que 'l visitant era un senyoret ab jaqué que duya un manuscrit sota 'l bras?...

—Deu lo quart... Sé que fa 'l benefici tal dia y vull que 'm estreni aixó. ¿Vol llegirho ara mateix?

—¡Home! ara mateix no puch; tinch feyna.

—¡Déxila!

—No puch deixarla, perque tinch de surtir d' aquí un quart.

—Aixó ray. Tingui, llegeixi... Entretanto jo faré la seva feyna.

Y mentres l' actor prenia 'l manuscrit y 's posava á llegirho, la *autoret* s' arremangá 'ls punys y ab un brillo extraordinari deixá las botas del artista lluhentas com un mirall... ¡Tan lluhentas que l' actor agrahit, no pugué menos d' acceptarli l' obra... si bé reconeixent, dins de son fur intern, que aquell jove mes aviat

Estrellas de café concert

Ana Sully.

havia nascut per llimpiá botas, que no per escriurer comedias.

MARIAN ESCRIU FORTUNY

Los cartells pera la Exposició DE BELLAS ARTS

Despres del curt plasso concedit per l' Ajuntament pera la presentació de Cartells, no esperabam fos tan numerós lo concurs.

Ab tot en la majoria d' ells s' hi nota falta de preparació y escasetat de estudi.

Los artistas barcelonins s' haurán consensuat de que per conseguir un cartell presentable es precis possehir mes fermesa de dibuix y un sentiment mes decoratiu pera la juxtaposició dels colors.

La major part dels cartells presentats son imitacions infelissas de cartells estrangers coneguts ja á Barcelona gracias á la exposició del Sr. Parés y á publicacions especials.

Riquer, Casals y Dieguez son los que demostren més aptitut pe 'l cultiu del género, á aquestos si ha de juntar un anónim que porta per lema en lo seu cartell: *Abogada nostra*. Es curiosa y digna de mención la imitació d' un imprés antich que te per lema: *Foch vell*.

Baixeras, Llimona y Feliu, tres firmas acreditadíssimas, son los únichs que no imitan á ningú y han donat á sos cartells la nota personal del seu talent, sense haver fet cap d' ells, á nostre humil entendre, lo cartell capital digne de premi.

S. JUNYENT.

Teatro Català

LA LLAR

Drama en tres actes de D. Ernest Soler de las Cusas, estrenat la nit del dimars prop-passat en lo teatro Romea.

Aqueixa obra tant pel fondo com per la forma entra de plé en el género que podriam anomenar classich català, y está basat en un assumto sumament expremut, pels autors dramátichs dels comensos de nostre teatro. Es un incident més sobra la famosa guerra del any vuyt, mes si trent' anys enrera aqueix odi de nacionalitat feya entussias-

Actrius italianas

Sra. Principi

mar al públich avuy ja no desperta per res sos sentiments, perque aqueixos han cambiat inolt.

En el primer y segon acte hi ha moments en que sembla que l' autor vol rompre el tradicional motllo de la dramàtica catalana, que vá a plantejar un problema, més, a lo mellor venen els monòlechs interminables, las relacions galantment versificadas y el drama acaba sense resoldre res, sense dir res de nou.

L' argument es sumament senzill. La ciutat de Girona està sitiada, la provincia en pés bull d' entusiasme per anar a ajudar a la ciutat, en tots els pobles se fan llevas voluntarias a tal objecte, se forman companyias, se nombran capitostos, un d' aqueixos te un fill que ha navegat vuyt anys y per lo mateix torna ab ideas novas y humanas, ell coneix el poder de Napoleón y creu que la resistencia es inútil, es més, creu que l' intent de Napoleón es sembrar la llibertat. Al arribar a la casa pairal se trova el mariner ab els preparatius de guerra, son pare, sos amichs, sos avis mateixos l' empenyen a batrers, mes ell se resisteix, lo qual es causa de que se 'l tinga per afrancesat y el pare el repudihí y l' avi el trega del escó: fins un germanet de poch anys li tira en cara la seva falta de patriotisme. Parla el mariner ab donas endoladas a qui han i ort els marits el francés, veu vinyas arrasadas pel francés, hoscós talats pel francés, la iglesia del poble ha sigut emrunada pel francés, y fins la seva amor, la seva enamorada es boja perque la va deshonrar un general francés. El mariner sent neixer la rabia en son cor y corre al combat de Girona al devant de la lleva del seu poble. Allí 's passa a las filas de Napoleón y quan presoner pels seus paisans te d' esser fusellat per traydor se descubreix que sols ho feu pera matar al deshonrador de sa estimada a qui trova morta y mor ell de las feridas que te.

Aqueixa es la téssis de la obra versificada ab extraordinari lirisme, lirisme sentit y bradat, més propi del poema que de las taulas; pro l' obra te moments hermosos, que dros de conjunt d' un efecte admirable; ¡llástima que no estiga dintre las novas corrents de la dramàtica! L' autor fou aclamat al final de tots els actes y acabat l' últim, manifestá al públich que el drama *La Llar* estava basat en una poesia inédita del seu eminent pare, poesia que llegí el Sr. Soler de la Casas ab molt gust, mereixent una ovació. La poesia que enclou tot l' argument del drama es hermosa de debò.

El desempenyo molt fluix. El Sr. Borrás estigué molt bé. Mes los demás actors, inclús lo Sr. Bonaplata, que estava molt insegur en lo seu paper, deixaren bastant que desitjar.

La senyora Puchol estigué desdixadissima. Se va veure desde lo primer momont que no havia entés lo seu paper, mes en lo rapte de bogeria del segon acte es ahont estigué pitxor.—M. M.

LO SENYOR NADAL

Comedia en tres actes original de don Jaume Capdevila, estrenada en lo Teatro Principal lo dia 12 de Octubre de 1897.

Lo senyor Capdevila, a qui fins avuy coneixiam com a un apreciable actor, que entre 'ls que trepitjan la escena catalana ocupa un lloc envejable, se 'ns ha presentat, ab *Lo senyor Nadal*, com autor d' enginy, y sobre tot, com esperavan d' ell, molt coneixedor dels recursos teatrals.

L' obra estrenada 'l dimars, que pertany per complert al género del *vaudeville*, sembla que no tingui altre objecte qu' entretenir y fer riurer al públich tot lo temps que dura la representació y si es aixis, hem de confessar que l' autor ha lograt per complert son propósit. Els xisies son abundants y alguns d' ells de bon efecte.

No fora estrany que *Lo senyor Nadal* rebés en lo Principal moltas y continuadas visitas.

L' autor siguié cridat a los taulas al final de cada acte y ab insistencia al finalisar la representació.

Los actors, algo insegurs. No obstant s'hi distingiren las senyoras Munner, Clemente y Domus y los senyors Goula, y de un modo especial lo senyor Capdevila, que trevallá ab tot lo carinyo de que es capás un pare per son fill.

¡Bé per lo senyor Capdevila!—M. V.

LO CAIXAL DEL SENY

Comedia en un acte original de D. A. Carreras, estrenada al teatro Prineipal la nit del 8 de Octubre de 1897.

Es lo títol d' una bonica pessa que ha donat y donará molt que riurer als concurrents al teatro Principal.

La acció se desarrolla a casa d' un dentista de tercer ordre que fia la solució del seu porvenir en lo casament d' una filla ab un home rich.

L' argument de la nova producció, sense tenir gran consistencia, resulta agradable y facil en son desenrotllo.

Hi han en la obra dos ó tres tipos altament cómichs y abundan las situaciones cómicas y els xistes de bona lley.

En lo desempenyo los Srs. Soler y Capdevila, estigueren inimitables fent dos tipos deliciosos y que mantingueren al públich en constant hilaritat.

La Sra. Monner caracterisá ab la mestria de sempre, lo personatge que representaba, y la Srta. Domus cum plí com a bona en son paper d' ingenua.—F. D. G.

L' ONCLE BENET

Pessa en un acte arreglo de Joaquin Montero estrenada en lo teatro Romea lo dia 8 d' Octubre corrent.

L' oncle Benet es una obra que fou rebuda ab fredor, lo dia del estreno, per lo públich de lo teatro Romea quina benevolencia es proverbial.

Ab aixó casi esta feta la critica de la nova producció. J. S.

LO PRESIDARI

Drama en un prolech y dos actes original de D. Joan Manubens y Vidal. Estrenat la nit del 10 d' Octubre en lo «Centre Moral»

Lo Sr. Manubens ens te acostumat a dramas y altrás produccions garbosas ab tot y 'l peu l'orsat de buscar arguments en que no hi entran donas.

Las mes de las vegadas las funciones de las societats católicas son lo mes anti-artísticas que pot darse y ellas ne tenen la culpa. ¿Qui 'ls fa treurer las donas de produccions com *El Rey que rabió*, y *La marcha de Cadiz* com no fa gayres dias que s' ha donat el cas?

Enhorabona que en produccions com *Sebas al cap* que l' amor ó un festeig no entran en el *quid pro quo* del assumpto 's cambihi la dispesera per un dispeser pro en las citadas y altrás, que 's prenen la llibertat de ferho es imperdonable.

Hem dit tot aixó que feya dias teniam al pap, no perque 'ns siguin antipáticas las societats Católicas ans molt al contrari hi simpatisém en alt grau, ho hem fet sols per que ara 'ns venia ve de dirloshi:

Preneu exemple de lo que en lo Centre Moral s' hi fa. Allí hi ha uns senyors incansables qu' en lloch de desfer obras d' art las fan a gust y com Deu dona a entendre que en *Lo presidari* ha fet entendre molt al Sr. Manubens donchs parlant del conjunt, trama, presentació y versificació está a la altura de lo molt que 's fá en altre genero, com aixis ho demostrá 'l públich ab francs aplausos. Lo desempenyo corria a carrech dels senyors Cortadellas, Saigi, Bordas, Cots, Maña, etc. que hi guanyaren molts aplausos. V. S. B.

*****

Servey de fòra

REUS.—Dirigida pel mestre Perez Cabrero aquesta temporada d' hivern actuará en lo «Teatro Fortuny» una companyia de sarsuela y ópera espanyola. Las primeras parts son Sras. Corona, Perez d' Isaura, Perez Cabrero (L.) y (M.) y Srs. Alcantara, Bobé, Senis, Gascó y Banquells.

La societat «El Alba» que ha reformat son local l' inaugurarà l' diumenge passat ab un drama castellá y la comedia *Lo pare de la criatura*.—S.

MATARO.—Diumenge passat la companyia cómich lírica del Circul católich d' obrers posá en escena la sarsuela *Los bandoleros* y un arreglo de la popular *La marcha de Cadiz*.

Comentarios, val mes no ferne.—P. M.

RIPOLL.—L' Academia Católica lo dia de la festa del Roser posá en escena lo bonich drama de Albanell *D. Mi-quel de Clariana* y la bonica sarsuela *Lo sant del amo*.

Los executants Srs. Vilá y Orriol, Bernat. Cañellas, etcétera., hi guanyaren molts aplausos.— U. P.

PARIS.—Casi tots los teatros de nostra capital están ja oberts, los artistas tornan de vacances y preparan sos debuts ó bé estudian papers per obras próximas á estrenarse. Los autors corrent d' un teatro á l' altre per fer llezir sas pessas als artistas, distribuint los papers y cuidantse de la *mise en scène*. Los cafés concerts preparan revistas, pantomimas, etc., ahont podrán lluhir sas bellas formas las artistas. Lo fret es comensa ja á sentir lo que fa preveure un hivern rigurós. Los cartells anuncian molts estrenos. *La Mariee Recalcitrante*, bonica comedia en tres actes proporciona bonas entradas al *Theatre Dejazet*.

Mav m' hagués figurat que Paul Deroulede, que en sos *Chants du Soldat* cantá als héroes de la Revolució pogués escriure una obra tant poch favorable á aquesta com ho es *La Mort d' Hoche*, estrenada la setmana passada á *la Porte Saint Martin* ab regular exit. Plena de incorreccions historicas l' obra esta ben escrita y versificada lo que no es d' estranyar ja que Paul Deroulede es un dels millors poetas francesos.—R. L.

han trobat infinitat de cadavres que ha qui diu son desde 'l segle VI afegenthi altres que no fa tant sino que hi son desde l' any 1830 en quin any y fugint d' una persecució s' hi refugiaren molts fills del poble y que alli foren assassinats.

De manera qu' alló que fins ara s' havia dit de que l' esmentat teatro estava aixecat demunt d' un volcá no era tal; era aixecat demunt d' un cementiri.

* *

Segons veus, lo designat per desempenyar l' embaixada d' Espanya al Vaticá es lo Excm. Sr. D. Victor Balaguer, de lo que 'ns alegrariám, y ab nosaltres tots els catalans de cor.

* *

Als principals teatros de Sant Petersburg s' hi han instalat unas conxas pel apuntador quin éxit es manifest tota vegada que á las millors condicions acusticas que sobre las demés reuneixen deu afegirshi la de que no se sent la veu del apuntador ni desde las butacas mes aprop.

* *

La setmana passada, arribá á nosaltres la noticia de que acababa de morir en aquesta ciutat lo actor D. Jaume Romeu. La vida artistica segada per traidora enfermetat en lo plé de sa juventut, ha estat tot lo profitosa que cabia esperar de qui, com ell, entrá de ple en un camí tan dificultós com lo del teatro, sense contar ab altres medis que sas propias forsas y ardentia convicció.

Figurá en notables companyias catalanas y castellanias, que com las de D.ª Concepció Ferrer, D. Ricardo Simó, y D. Fernando Bozzo entre altres, passejaren ab orguli per nostre regió y fora d' ella lo mes notable del antic y modern repertori, fentse aplaudir en quants papers s' encarregaban á son gens escas talent y gran voluntat; circunstancias aquestas dignas per tots conceptes de tenirse en compte, avny que lo teatro está per desgracia tan faltat de elements que ab justicia lo representin.

També durant la temporada d' hivern de 1893, figurá en la companyia catalana del Teatro de Novetats d' aquesta ciutat, ahont estrená algunas aplaudidas produccions, junt ab altres actors que allavors la formavan. Ultimament, havia fet una brillant excursió á la regió aragonesa, ahont contragué la malaltia que l' hafet baixar á la tomba quan mes podia esperarse d' ell.

¡Descansi en pau tan modest com laboriós actor!

* *

S' ha format la companyia dramática que durant la próxima temporada actuará en lo teatro del *Niu-Guerrer*.

Formarán el cuadro de actors, que dirigirá lo reputat é intelligent aficionat, senyor Carreras, los senyors Pruna, Damians, Amat, Serra y Salvó, Solé, Ponsa, Coll, Prats, Brunet, Batim, Duran y altres.

* *

PATRONAT DE NOSTRA SRA. DE MONSERRAT.—Demá diumenge tindrà lloch la inauguració de la temporada en aquesta societat, posantse en escena el drama del immortal poeta catalá Pitarra, *La hiedra de la masia*, baix la direcció del director D. Joaquim Guitert y secundantlo en lo desempenyo los Srs. Bohigas, Segura, Navarro, Lloret, Fonts y Suarez.

* *

CENTRO MORAL.—Associació que com la que 'ns ocupa estrena 30 obras dramáticas catalanas en tres anys digna es del major respecte.

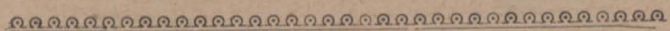
Lo diumenge passat s' inaugurarà la temporada ab l' estreno del drama de Manubens y Vidal *Lo presidari* de que parlém en altre part, y la pessa *¡Embolich!* En un dels intermedis s' hi cantá l' *Himne montanyench*, premiat á Olot.

Del citat Manubens tenen 14 obras per estrenar clasificadas, en dramas, comedias, un sainete y dos sarsuelas ab música del aixerit compositor D. Francisco Palau. Catalanas son també tres produccions del soci Francesch Pradell

* *

CIRCUL DE PROPIETARIS.—Lo diumenge passat s' inaugurarà la temporada d' hivern pera la que 's conta ab llubit personal. Se posaren en escena dugas obras castellanias baix la direcció de D. Manel Balmany que foren molt ben desempenyadas tant la part que dit senyor executá com la que corria á carrech de la Sra. Verdier (A) y (F), Romero, y Srs. Montaner, Vila, Hernandez etc.

* *

Desterro XIMENO

COMPLERTS FALTAN

83 días

(1)

(1) Se precisarán quan se li hagin fixat.

NOVAS

IGUEL S. Oliver, lo distingit literari mallorquí es l' encarregat de fer la biografia de don Marian Aguiló y Fuster lo dia que s' posi 'l seu retrato en la casa de la Ciutat á Palma

Aqueix dia ha acordat l' Ajuntament que sigui 'l 31 de Desembre cumpleany de la reconquesta que feu de tal isla el gran rey En Jaume I lo Conquistador.

Dita població ha declarat adonés al Sr. Aguiló fill ilustre de Palma.

* *

Proximament comensarém á publicar una amena collecció de semblansas biográficas de 'ls principals artistas y autors dramátichs catalans.

Lo primer de la serie, serà lo tan conegut com celebrat primer actor *Don Iscle Soler*, una de las mes legitimas glorias del Teatro nacional de Catalunya.

Cada biografia anirà exornada ab hermosas fotografias, tretas expresament pera «LO TEATRO REGIONAL»

Creyém que tant per la part artistica, com per la literaria, aquesta nova secció excitará poderosament l' interés de tots els ayments de las glorias de nostra Escena.

* *

En la poesia «La Papallona» de D. Ramon Suriñach Baell que publicarem en nostre número passat, hi havia una falta de imprenta que molt gustosos rectificuem.

En la estrofa octava ahont diu,

...vaig trovarme á terra... y sola!
y esquitxat d' impúdich fanch
com la llum que torna sola,

deu dir

...vaig trovarme á terra... y sola!
y esquitxat d' impúdich fanch
mon vestit avants 'an blanch
com la lluna que tornassola.

Que consti.

* *

Com es sabut lo teatro de Varietats d' Ambers se tira á terra. Donchs be, devall de la que fou sala de ball s' hi

SOCIETAT DEIS LLUISOS DE GRACIA.—Diumenge ab un ple a vessar, s' posà en escena la tragi comedia de D. Frederich Soler (Pitarra) «Or» en quina execució hi escoltàren aplausos, los senyors, Martí, Fàbregas, Molla y Garcia, los quals foren ben secundats pe 'ls senyors Salto, Torras y Linares.

S' acabà la funció, ab la sarsuela *La marcha de Cadix*, quina execució ana molt bé.

CORRESPONDENCIA (*)

Aureli Chacán. La «Balada» está ben pensada, pero es defectuosa de forma. L' a'tra no va.—*Jepús Alim.* No serveix.—*Almesella.* Contesto que tardaré puig no va. Repeiteixi.—*Joan Sellaban.* No m' es posible aprofitarne cap, —*Un que 's pert de vista.* En efecte; alló es escrit per un dia qu' encara tardará molt á venir. Are resultaría ridicul. —*J. Q. C.* De moment no puch contestarli á lo primer. Lo altre no está en la meva ma; hauria de dirigirse al mateix Director de la companyia.

Dely Brez. Ho he llegit detingudament y no m' acaba de fè 'l pés. Lo mateix li dich de 'ls versos. Tal volta ab 'ls que seguirán será mes afortunat.—*A. Carrasca.* La poesia es masa crúa y té alguna incorrecció de forma. En quant al article no m veig ab cór d' escursarlo; vosté mateix. Lo que vosté diu del *Fill de viuda*, son subterfugis, que 'l públich no se 'n fa carrech si no quedan ben justificas.—*Joan Arrufat.* Está ben pensat, pero hi ha moltas experiencias en son desarrollo.—*A. S. G.* Lo mateix li dich.—*Joan Gispert.* Encara no m' agrada'n prou ni la poesia ni l' article.—*Joan Vicens.* Lo «Quento», si arrodonis mes son final, aniria. La «Intima» no serveix.—*M. Rosselló.* S' ha de compláurer á tothom. Lo treball no va.—*P. Cavallé. Reus.* No solament no 'm rich de sas pre-tensions, sino que de bon grat reconech que l' article está molt ben pensat. La llástima es que s' hauria de fernou per alleugerirlo d' algunas incorreccions é inverossimilituts. *Un suscriptor.* En aquest número continuan.

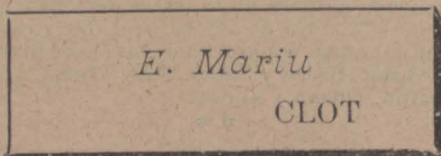
ARGOS

(*) Critica y consulta gratuita sobre assumptos literaris.

*****

ENIGMAS

TARJETA

Formar ab aquestas lletras lo titul de un juguet có-mich.

J. MASÓ.

La solució en lo número próxim.

Solució del número anterior
UN COP DE CAP.

SECCIÓ DE REGALOS

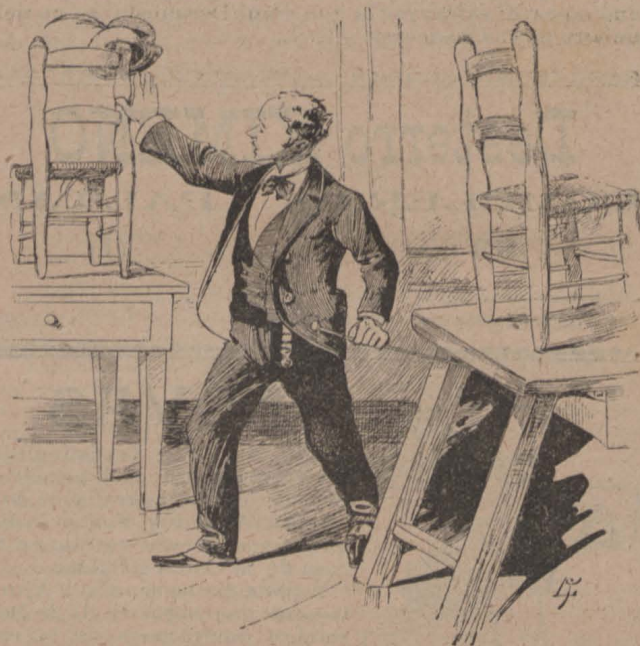
La obra

Cuentos de Daudet

s' entregará per cinch céntims á la persona que presenti aquest taló en la administració de LO TEATRO REGIONAL, Ron-da de Sant Pere, 19 y 21, 1er 1.^a

**¡¡OBRA D' ÈXIT!!
UN D. JUAN TENORIO**

À TROSSOS
casi monólech en vers
PER A. SALTIVERI

Preu UN ral.

D. Juanico

Parodia del 4.^t acte de

DON JUAN TENORIO

Se ven á DOS RALS en aquesta administració.

En preparació: lo número

300 de **Lo Teatro Regional**

Text de primeras firmas.—40 planas de folletí.—Ilustració á varias tintas.—Anunci d' un concurs.

15 CENTIMS

Per caracterisarse los
llapis

FORTON són los millors

Preu: 3 pesetas